Bütüncül Afet Yönetimi

Cevap Anahtarı · Kısa Çözümler

KOLAY Isınma Soruları (1–10)

1. **a) risk b) kriz c) yeniden yapılanma (iyileştirme)**

2. **Hazırlıklı olma**
Risk ve zarar azaltma ile hazırlıklı olma afet öncesinde yapılan risk yönetimi aşamalarıdır.

3. **A) Enkaz altında kalanların arama-kurtarma ekiplerince kurtarılması**
Müdahale, afetin hemen ardından hayat kurtarmaya ve zorunlu ihtiyaçları karşılamaya yöneliktir.

4. **Y – Y – D – D**
Tüm tehlikeler dikkate alınır; aşamalar çoğunlukla iç içedir.

5. **1-b 2-c 3-a 4-d**

6. **D**
Risk azaltma, afet olmadan önce afetin etkisini azaltmaya ya da yok etmeye yönelik adımlardır.

7. **D**
İyileştirme; altyapı, konut, eğitim ve ekonomik hayatın yeniden kurulmasını kapsar.

8. **Örnek: Afet ve acil durum çantası hazırlamak; aile afet planı yaparak buluşma yeri ve iletişim yolunu belirlemek; ağır eşyaları duvara sabitlemek ve yakındaki toplanma alanını öğrenmek.**

9. **E) Müdahale**
Müdahale aşaması hasar tespiti, enkaz kaldırma ve ikincil tehlikelere karşı önlemleri de içerir.

10. **C) Risk ve zarar azaltma**
Erken uyarı sistemleri afet öncesinde kurulur ve riski azaltır.

ORTA Pekiştirme Soruları (11–20)

11. **C) Afet öncesi tahliye planı hazırlanması**
Tahliye planı afet öncesi hazırlıklı olma, yani risk yönetimi kapsamındadır.

12 **Risk yönetimi afet öncesinde yürütülür; amacı risk ve zarar azaltma ile hazırlık çalışmalarıyla olası bir afetten etkilenmeyi önlemektir. Kriz yönetimi afet esnasında ve sonrasında yürütülür; amacı mevcut kaynaklarla en hızlı ve etkili müdahaleyi yapmak ve hayatı normale döndürmektir.**

13 **A**
İyileştirmede oluşabilecek tehlike ve risklerin önlenmesi ya da etkilerinin azaltılması amaçlanır.

14 **C) Hazırlıklı olma**
Toplanma merkezinin belirlenmesi hazırlık aşamasının kapsamındadır.

15 **Örnek: Hazırlık: Halkın sel konusunda eğitilmesi, tahliye planı ve acil malzeme deposu. Müdahale: Suyla çevrili kalanların kurtarılması; yiyecek, barınak ve tıbbi malzeme sağlanması. İyileştirme: Hasarlı yolların, köprülerin ve evlerin onarılması; ekonomik hayatın yeniden canlandırılması.**

16 **B) I ve II**
Döngü sürekli işler; afetten sonra deneyimlerle başa dönülerek risk azaltma yeniden yapılır.

17 **D**
Bütüncül yaklaşım devlet kurumlarıyla birlikte gönüllüleri ve toplumun tüm imkânlarını kullanır.

18 **E) Yeniden yapılanmanın kriz yönetiminin en uzun süren evresi olması**
Kalıcı konut, altyapı ve ekonomik hayatın kurulması uzun zaman alır.

19 **A**
Hasar tespiti müdahale aşamasında hem can güvenliği hem de barınma planlaması için gereklidir.

20 **Örnek: Okul binasının depreme dayanıklılığının incelenmesi ve dolap, raf gibi eşyaların sabitlenmesi (risk azaltma); tahliye planı, kaçış yolları ve toplanma alanının belirlenmesi; düzenli tatbikat yapılması ve öğrencilere ilk yardım eğitimi verilmesi (hazırlık).**

ZOR Düşünme Soruları (21–30)

21 **B) I: Risk azaltma – II: Hazırlık – III: Risk azaltma**
Erken uyarı sistemi ve yatakta yapılaşmanın önlenmesi risk azaltma, toplanma alanı hazırlık aşamasıdır.

22 **a) Çınar 460, Menekşe 155, Pınar 575; toplam 1.190 çadır. b) 1.190 - 900 = 290 çadır eksiktir. Bu hesap, afet olmadan önce ihtiyaçların belirlendiği hazırlıklı olma aşamasında yapılmalıdır.**
Menekşe: 620 ÷ 4 = 155; kesirli çıkan sonuçlar yukarı yuvarlanır.

23 **C**
Senaryolar zarar azaltma, kapasite artırma ve karar almaya temel oluşturur.

24 **E) Y ülkesinde afetlerin can ve mal kaybının daha az olması**

Afet öncesine yapılan yatırım kayıpları azaltır; tehlikenin sıklığını ise değiştirmez.

25 **Örnek: Heyelan sonrası müdahale ve iyileştirme sırasında kayan yamacın hangi koşullarda hareket ettiği, hangi evlerin risk altında olduğu öğrenilir. Bu deneyimle heyelan tehlike haritası güncellenir, riskli alanlarda yapılaşma yasaklanır, istinat duvarı ve drenaj yapılır (risk azaltma), halka uyarı ve tahliye planı hazırlanır (hazırlık). Böylece döngü başa döner ve bir sonraki afetin etkisi azalır.**

26 **B) L – N – M – K**

Risk azaltma (tehlike haritası) → hazırlık (tatbikat) → müdahale (kurtarma) → iyileştirme (kalıcı konut).

27 **D**

İyileştirme gecikirse eğitim ve geçim kaynakları olmayan halk bölgeden ayrılabilir.

28 **E) I, II ve III**

Gözlem olmadan uyarı üretilemez; uyarı ulaşmazsa ya da halk ne yapacağını bilmezse sistem işe yaramaz.

29 **A**

Bütüncül yaklaşım tek bir tehlikeye değil, bölgedeki tüm tehlikelere hazırlanmayı gerektirir.

30 **Örnek: 1. Risk ve zarar azaltma: Orman içinde yangın yolları ve su havuzları yapılması, ateş yakmanın yasaklanması. 2. Hazırlıklı olma: Yangın gözetleme kulelerinin ve söndürme ekiplerinin hazır tutulması, köylerde tahliye planı yapılması. 3. Müdahale: Yangının hava ve kara araçlarıyla söndürülmesi, tehlikedeki yerleşmelerin boşaltılması. 4. İyileştirme: Yanan alanların ağaçlandırılması, zarar gören evlerin ve geçim kaynaklarının yeniden kazandırılması.**